

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at øge beskyttelsen af børn og unge mod seksuelt misbrug.

Med henblik herpå foreslås for det første at ændre beregningen af forældelsesfristen ved straffelovsovertrædelser, der omfatter seksuelt misbrug af børn og unge. Ændringen indebærer, at de forældelsesfrister, der gælder for de enkelte typer af lovovertrædelser, tidligst begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor den unge fylder 18 år og dermed er myndig. Formålet med lovforslaget er at sikre, at personer, der som børn bliver udsat for seksuelt misbrug, har mulighed for som voksne - hvor de bedre vil være i stand til at varetage egne interesser - at reagere over for dette misbrug, uden at forældelsesreglerne udelukker muligheden for strafferetlig forfølgning.

For det andet foreslås det, at det gøres strafbart at anvende børn og unge under 18 år som »pornomodeler«. Dette forslag skal ses i sammenhæng med, at Den Internationale Arbejdsorganisation har vedtaget en konvention om forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde (ILO-konvention nr. 182). Konventionen indeholder bl.a. en pligt til at forbyde brugen af børn og unge under 18 år som modeller ved fremstilling af pornografi. En vedtagelse af forslaget indebærer, at Folketinget giver samtykke til, at Danmark ratificerer den nævnte ILO-konvention.

For det tredje indeholder lovforslaget en skærpelse af straffelovens bestemmelser i § 235 om børnepornografi. Det foreslås i den forbindelse, at bestemmelsen om udbredelse af børnepornografisk materiale udvides, således at ikke kun salg og anden erhvervs-mæssig udbredelse, men også udbredelse i en videre kreds - f.eks. via Internettet - omfattes af bestemmelsen. Det foreslås endvidere, at strafmaksimum for overtrædelse af bestemmelsen forhøjes fra fængsel i 6 måneder til fængsel i 2 år. Endvidere foreslås en udvidelse af bestemmelsen om besiddelse af grovere, børnepornografisk materiale, således at også den, der mod vederlag gør sig bekendt med sådanne børnepornografiske fremstillinger, omfattes af bestemmelsen, selv om den pågældende ikke retligt set kommer i besiddelse af materialet. Samtidig foreslås en skærpelse af strafferammen, der i dag kun omfatter bøde, således at der under skærpene omstændigheder kan straffes med hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

For det fjerde foreslås en ændring af retsplejelovens regler om indgreb i meddeleleshemmeligheden, således at der bliver mulighed for at anvende disse straffeprocessuelle indgreb i sager om børnepornografi.

Endelig indeholder lovforslaget en regel om suspension af forældelse af idømt straf i de tilfælde, hvor myndighederne hindres i at gennemføre straffuldbyrdelsen, fordi den pågældende person unddrager sig fuldbyrdelsen ved f.eks. at rejse til udlandet. Denne del af forslaget adskiller sig fra de øvrige elementer ved ikke at angå spørgsmålet om beskyttelse af børn og unge mod seksuelt misbrug.

Forslagene vedrørende børnepornografi og indgreb i meddeleleshemmeligheden bygger på betænkning nr. 1377/1999 om børnepornografi og IT-efterforskning afgivet af Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet (Brydensholt-udvalget).

2. Forældelse af strafansvar ved seksuelt misbrug af børn

2.1. Børnerådets forslag

Børnerådet har i en henvendelse til justitsministeren af 20. august 1999 opfordret til, at forældelsesreglerne i straffeloven ændres, således at forældelsesfristen i sager om seksuelt misbrug af børn først løber fra det tidspunkt, hvor barnet fylder 18 år og dermed er myndigt.

Børnerådet har som begrundelse for opfordringen nærmere anført, at seksuelt misbrug af et barn udgør en fundamental trussel mod barnets tilværelse, og at det særligt er tilfældet, når overgrebet foretages af et familiemedlem eller anden nærtstående person. I de tilfælde kan barnet være afskåret fra hjælp fra den nære familie, og barnet er ofte ikke i stand til at søge bistand hos andre voksne eller myndigheder.

Børnerådet nævner i den forbindelse, at det er et typisk og velkendt forløb, at barnet længe efter og måske først som voksen er i stand til at erkende og beskrive de overgreb, som personen i barnealderen har været udsat for. Børnerådet peger samtidig på, at strafferetlig forfølgning efter de gældende forældelsesregler normalt kun kan gennemføres, hvis barnet få år efter, at det er flyttet hjemmefra eller måske endda inden, er blevet så afklaret, at barnet er i stand til at anmelde den pågældende nærtstående for en meget alvorlig forbrydelse. Dette vil efter Børnerådets opfattelse i mange tilfælde være illusorisk.

Det er derfor Børnerådets konklusion, at børn, der bliver misbrugt af nærtstående, reelt ikke har nogen mulighed for at få oprejsning over for misbrugeren, medmindre andre voksne bliver opmærksomme på forholdet og griber ind. Børnerådet foreslår på den baggrund, at straffeloven ændres, således at forældel-